

postupku, žalbu i tužbu Upravnom sudu. Potpuno je, međutim, nejasno zbog čega je zakonodavac napravio ovu razliku.

S obzirom da se organizator o zabrani obaveštava najkasnije 12 sati pre početka skupa, teško je zamisliti da bi pravosnažna odluka kojom se zabrana poništava i održavanje skupa dozvoljava mogla da bude doneta na vreme da se skup održi onda kada je planirano. Zbog toga je i Ustavni sud zaključio da je zaštita predviđena zakonom nedelotvorna.

Praksa je pokazala da u pogledu delotvornosti pravnog leka može da se javi još jedan problem koji se odnosi na nepostupanje organa nadležnog da donese rešenje o zabrani. Naime, ukoliko nadležni organ predloži, na primer, da se skup „iz-mesti“, jer na predloženom mestu ne dozvoljava da se održi, u tom slučaju nadležni organ ne donosi formalno nikakvo rešenje kojim ograničava pravo učesnika, jer rešenje o promeni mesta ne može da donese, pošto nema zakonski osnov, a rešenje o zabrani nije doneo. Tada ne postoji ni odluka nadležnog organa na koju bi organizator mogao da se žali. Upravo to se desilo 2009. godine kada je organizatorima najavljene Parade ponosa nadležni organ „preporučio izmeštanje“ skupa, a *de facto* je skup bio zabranjen. Tim pitanjem bavio se i Ustavni sud u svojoj odluci po ustavnoj žalbi.

Odredbe Zakona kojima se uređuju pravni lekovi bili su upravo povod za Ustavni sud da po sopstvenoj inicijativi pokrene postupak ocene ustavnosti Zakona o okupljanju građana u 2013. godine. Ustavni sud je takođe do sada odlučivao u četiri predmeta u kojima su žalioци smatrali da im je sloboda okupljanja neosnovano ograničena.

U svakom od slučajeva u kojima je u meritumu odlučeno Ustavni sud se, prilikom tumačenja ustavnih odredbi o slobodi mirnog okupljanja, pozivao na praksu Evropskog suda za ljudska prava što je svakako za pohvalu. Ono što zabrinjava je da, i pored ovako utvrđenih stavova, praksa nadležnih organa nije izmenjena kako bi bila u skladu sa onim što je istakao Ustavni sud. Konkretno, u slučajevima kad zabranjuje skup, policija i dalje niti svoje odluke obrazlaže već samo parafrizira relevantni član (kao i u slučaju zabrane skupova aktivista organizacije Falun Gong u decembru 2014), niti ih donosi blagovremeno, što je upravo ono što je Ustavni sud utvrdio da je nedozvoljeno.

U 2014. godini pred Ustavnim sudom Srbije nije podneta nijedna ustavna žalba povodom ograničenja slobode okupljanja.

Novi nacrt propisuje da organizator može podneti žalbu Ministarstvu unutrašnjih poslova u slučaju zabrane skupa u roku od 24h o kojoj će Ministarstvo odlučiti takođe u roku od 24h. Ulaganje žalbe ne odlaže izvršenje. Protiv odluke Ministarstva unutrašnjih poslova može se u roku od 24 sata od dostavljanja odluke podneti tužba Upravnom sudu koji će odlučiti u hitnom postupku. Iako Novi nacrt pretenduje da ukloni nedostatke povodom neefikasnosti pravnih lekova predviđenih važećim Zakonom i da omogućiti donošenje konačne odnosno pravosnažne odluke pre datuma određenog za održavanje javnog skupa, rok od 24h za ulaganje pravnog leka izuzetno je kratak, posebno kada se ima u vidu da se uz žalbu odnosno tužbu podnose dokazi koje organizator možda nije u mogućnosti da prikupi u tako kratkom roku.

10.5. Odgovornost organizatora i sankcije.